

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

— Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Prețul inserțiunilor: un șir peis 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —

— Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Solia de la Stockholm

XII

Articol final

Sânt nume celebre de localități, care înseamnă hotare nouă în imensul câmp al istoriei universale. Providența divină a hotărât să fie introdus în Stockholm în canonul numelor celebre de localități.

Nu va mai fi numai capitala frumoasă a unei țări, locuie de o rasă viguroasă, ci legată de o profeție admirabilă, care se va realiza pretutindenea unde neamurile progresează către menirea dată de Dumnezeu. Și nu e neam fără de o misiune, ear neamurile nefericite uită de menirea lor și sânt condamnate să alege către mormânt.

După războiul mondial, bisericile din Europa au trecut printr-o criză generală. Era nevoie de o reacțiune puternică spre a se înalța la rolul indicat de cerințele vremii.

Era necesar spre acest scop o solidarizare comună a creștinătății de pretutindenea și să se restaureze idealul maiestros cu toate comorile de virtuți ale Bisericii lui Hristos, care nu cunoaște pluralul.

Evul mediu, printre multe păcate cel caracterizează, a avut și partea bună că a crezut că poate realiza împărăția lui Dumnezeu. Și a fost vină Papalității că prin corupția sa strigătoare la cer a silit popoarele de rasă anglosaxonă să se îmbarce în corabia Reformării ca să scape de prăpăd morală.

Trei «infallibili» papi își aruncă reciproc anatema dând lumii spectacolul cel mai temerar, pe care-l cunoaște istoria. Ceie s'au desfiat de Roma, s'au apropiat de catarghele străbune și au dorit să se înfașeze în congres cu reprezentanții sfintei noastre Biserici ortodoxe. Patriarhul Fotie al Alexandriei la liturghia solemnă a deschiderii, a rostit simbolul niceo-constantinopolitan, înverdind legătura spirituală, care împreună Stockholmul cu Niceea, cea mai grandioasă adunare omenească ce a existat în lume. În acele clipe nimenea nu și putea da seamă cât de aproape era de divinitate venerabilul moșneag, pe care Dumnezeu l-a chemat la sine după opt zile de la încheierea Congresului.

Providința divină l-a herezit să moară pe drumul unirii bisericilor creștine.

Singura Biserica latină a lipsit de la Stockholm. Anglicanii și-au dat toate silințele să participe și ea. Convorbirile de la Malines s'au încheiat cu declarația temerară a delegaților papali: «Recunoașterea infalibilității Papei este o dogmă tot atât de cardinală ca și recunoașterea divinității lui Isus Hristos».

Conferența a evitat orice discuții relative la doctrinele, care au produs desbinarea între creștini și s'a mărginit la aflarea modalităților de cooperare întru aplicarea principiilor creștine la relațiile dintre individ și individ, între individ și societate, stat și omenire.

Conferența a satorit că dezvoltarea liberă și deplină a personalității omenești trebuie considerată ca suprema valoare mo-

rală și nu poate fi în funcție de proprietate materială. Industrie și comerț sunt mijloace de servire socială, iar proprietatea e bun comun pentru cooperare între capitalist și muncitor. Comunitatea are drept de control peste acțiunea individuală. În problemele internaționale, imperativul frăției impune obligațiunile celui superior pentru prosperarea și protecția celui inferior.

Măncând din exemplul de cooperare dintre Ioan Bolezătorul și Mântuitorul Hristos, s'a recunoscut că poate fi un scop comun servit prin căi și metode variate. Fiecare individualitate se simte mai bine în camera sa sufletească și să aibă un centru comun, decât să consistă la o amalgamizare cu jertfirea personalității proprii.

Indreptățirea bisericilor naționale a obținut o consacrare unanimă. S'a apreciat meritul istoric al lutheranismului, cu principiul experienței religioase și valoarea ei individuală care normează raportul dintre suflet și bunurile lumesti. Dacă lutheranismul a luat formă ascetică, reformațiunea franceză și-a extins binefacerile sale pe teren social și politic, ear geniul religios englez s'a validat ca o stavilă împotriva romanismului și a raționalismului, creind în același timp așezăminte sociale creștine de mare valoare.

Între aceste confesiuni a reprezentat Biserica ortodoxă steagul catolicității, cu lozinca de a desvolta individualitatea națională, transformând-o în senzul idealului religios al Mântuitorului Hristos până ce neamurile pământului vor deveni o turmă supt un păstor — Hristos.

FOIȘOARA

Contribuțiuni la istoria românilor ardeleni în secolul XVIII

(Sfârșit)

Dacă comparăm acum cele cuprinse în notificarea de mai sus a e mandamentului militar din Sibiu cu cuprinsul acestei patente împărătești, așa numită «de unire», (și de fapt era patentă unirii, pentru că împăratul Iosif s'a pus în ea în modul cel mai categoric pe partea «sfintei uniri»), — vom putea ușor constata marea deosebire, care există între aceste două documente. În notificare se spune pe față, că uniții au fost puși în fierbere prin patentă de toleranță, care le permitea să treacă îndărăt la neunire; că ei au rupt legăturile duhovnicești cu preoții uniți, ei au amenințat unirea «cu înțetarea de a mai fi», și anume, din «alipire la neunire». În patentă însă așa se presintă lucrurile, ca și cum niște «amăgitori» ortodocși a-

provoca toate turburările, dar să se ferească neuniții de orice vorbe, cari ar veni «spre lăpădarea, scăderea, sau stricarea sfintei uniri», și nime «pe uniți nici într-un scun, nici de față ai desmănta dela unire să nu cuteze», iar pe «amăgitori» să nu i primească nime la sine, sub urmarea celei mai grele pedepse, care e «morții asemenea», pentru că în viitor numai după a sa plăcere, după cum îl trage patina, nime nu mai are voie «a să tăia de legea cea unită».

Ne putem închipui, că e rapoarte au trebuit să meargă la Viena dela oficialitățile civile ardeleni, pentru că din ele împăratul Iosif să și poată forma convingerea, că neuniții sunt cei păcătoși, cari turbură liniștea țării și că în contra lor trebuie să fie luate măsurile cele mai aspre!

Natural, că în așa unor măsuri atât de draconice, în așa amenințări până și cu moartea, spiritele s'au liniștit în Ardeal, mișcarea uniților de a trece îndărăt la ortodoxie a fost sufocată, pacea și liniștea a fost restabilită între Românii ardeleni, împăcându-se încet încet uniții cu situația și cu soarta lor.

De atunci și până astăzi au trecut mulți ani. Multe generații de credincioși s'au perindat la ambele biserici, uniță și neuniță, dar în cursul acestui lung șir de ani nu s'a mai ivit cazul, ca uniții, în masă mari, se dorească și voească reîntoarcerea la biserica ortodoxă. Semnul, că biserica unită a început a se consolida, a se întări. Dar nu a stat pe loc nici biserica ortodoxă. S'a întărit și s'a încheiat tot mai bine și ea, mai ales, după ce împăratul Iosif s'a ținut de promisiunea făcută: a dat neuniților din Ardeală în anul 1783 un episcop propriu, în persoana lui Ghedeon Nichitiți, care a muncit cu mult zel pentru restaurarea bisericilor sale, întocmai ca și urmașul său în vâldicie, Gherasim Adamovici, care l-a luat locul în anul 1789. Ambii și au avut reședința în frunțașă comună Reșinari de lângă Sibiu, și casa, în care și-au avut locuința, dacă nu mă înșală, există și astăzi; iar dacă există, ar trebui declarată necondiționat de monument istoric, expropriată și restaurată.

Am terminat cu aceea ce aveam de spus, și acum, ca încheiere, câteva cuvinte numai. Cum văzurăm, atât la anul 1744, cât și la anul

Un teolog cu reputație mondială se exprimă despre congresul din Stockholm: «Am impresia că întreaga istoria Bisericii creștine este preluatul acului mare săvârșit în capitala Svediei»...

T. Scorobăț.

Înălții prelați străini, delegați la serbările de investire a Patriarhului României, au vizitat Joi mănăstirea Curtea de Argeș. Cu această ocazie s-a ținut serviciu divin la mormintele Regelui Carol și Reginei Elisabeta. Episcopul Nichita a oferit o masă, după care înălții prelați au vizitat palatul, biserica domnească și ruinele bisericii Sf. Nicoară. Vineri oaspeții au vizitat Sinaia și Brașovul. În Brașov au vizitat: biserica Sf. Nicolae din Schei, liceul Andrei Șaguna și alte așezăminte. Toți prelații au fost decorați de Suveran cu înalte ordine, iar azi Marți părăsesc țara.

Crucea Roșie Română a organizat, ca de obicei, o săptămână de propagandă din 8 până în 15 Noembrie a. c. În aceste zile sânt chemați toți cetățenii țării să aducă, după putință, un sprijin așezământului menit să și împartă ajutoarele nu numai victimelor războiului, ci și nevrozelor amenințate de boală și mizerie în vreme de pace. Activitatea binefăcătoare a Crucii Roșii o resimte puternic întreaga societate omenască. De aceea sprijinirea ei nu poate să fie decât un act de bunăvoință și de înțelepciune.

Agar în pustie...

Strămoșii noștri, românii, întinzându-și prin cuceriri stăpânirea asupra multor popoare păgâne, aveau obiceiul a-și întinde și cultul și zeli odată cu întinderea și organizația politică. Uneori, din considerații de strategie, sau de toleranță, primeau chiar ei — românii — pe unii din zeli celor învinși, acordând oamenilor dreptul de înclădire în vastul imperiu.

Cu timpul popoarele întinsului imperiu s'au trezit că au o mulțime de zei și culturi care în fond nu se deosebeau, culminând în una și aceeași religie politeistă.

Felul de exprimare și practică al acestui păgânism a necesitat venirea Mântuitorului, cu scop de a da direcție adevărată omenirii.

Creștinismul, prin Evanghelia sa, lăsa puțernic în Imperiul roman, și modifica toată civilizația romană izvorâtă din politeism.

Ani patru sute, și rămășițele credințelor păgâne sânt spulberate din Roma, și din toată lumea cu o cultură oarecare.

Din această revoluție sufletească, de care pământul nu a mai cunoscut, au răsărit state nouă cu civilizație creștină: ele trăesc și azi tocmai pentru că poartă timbrul creștinismului.

1783, situația în Ardeal era de așa, că contopirea, înghetarea românilor într-o singură biserică națională română, în biserică ortodoxă, se putea face cu multă facilități. Ea însă nu s'a făcut, cu toate că la ambele date uniții erau bine porniți în direcția aceasta. Și nu s'a făcut din motivul, că a lipsit omul providențial, care trebuia să fie ceva mai mult decât călugărul Visarion, omul înzestrat în jos cu darul, autoritatea și puterea de a răpi cu sine mulțimile, având însă totodată și în suz vază și respectul, de a nu se pune nici o pedecă intențiilor și scopurilor sale, din partea oficialității. Omul acesta a lipsit, la 1744, ca și la 1783, și lucrurile au rămas așa cum au fost.

T. V. Pacăftan.

Teatru de copii. A apărut în nouă ediție: *Teatru de copii*, cinci piese într-un act, de dna *Constanța Hodoș*, și anume: *Ingerul*, *Societatea Pușculiță*, *Mintea și Inima*, *Minciună și Adevăr*, *Floriile* (dintre care două piese se publică acum pentru întâia oară). Estă un teatru de care nu s'a scris încă la noi, și care va plăcea de sigur tinerimii cel puțin tot așa de mult, ca teatrul școlar obișnuit cu subiecte luate din domeniul bazmelor, — devenite de un timp încoace adese ori banale. Piese Teatrului de copii, scrise de dna C. Hodoș, se pot reprezenta ori unde cu desăvârșit succes. Exemplarul costă 18 Lei. Se vinde la Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Privind însă mai de aproape omenirea veacului nostru, mai ales în bătrâna Europă, constatăm, că, societatea omenască prezintă un tablou foarte complex și atât de variat, încât abia poți distinge oarecare armonie artistică creștină.

Asupra statului politic, izvorât din preceptele evanghelice, s'au revărsat cu timpul valuri coranice, talmudice care au nămolit adevărul, calea și viața.

Peste idealul omului, conceput de Hristos, s'a deslănțuit furtuna științelor exacte, arta și egoismul, umplându-l cu spinii scepticismului, al pesimismului, iar de cele mai multe ori oprindu-l aripile în sborul spre înălțare sufletească.

Europa, care privește de 2000 de ani în fața lui Hristos, prezintă o lume — care nu mai are asemănarea adevăratei vieți creștine.

Creдем că din aceste considerații evanghelia lui Hristos, care combate viața «morală» din trecut și actuală, nu prinde teren și că lumea obosită după alta mai corăspunzătoare porniților sale materiale, nu-și bate capul cu nimic, decât cu acest grunț de pământ.

Agar, servitoarea patriarhului Avram, împreună cu fiul ei, pornise, nu știu din ce împrejurări, în pustiu.

Pentru a-și potoli setea în călătoria sa, luase cu sine un foi plin cu apă. Negăsind apă în pustiu, pentru a înlocui apa beută se răci în căutarea apei pentru stămpărarea setei. În zadar alergă, căci nu găsi nici un izvor. Cu gândul la apa din foi care o beuse cu prea mare lăcomie își bocea, răzimată de o stâncă, copilul care murise de sete.

Omenirea modernă aleargă în pustiu, scrutează natura, despacă marea și văzduhul, cercetează sistemul planetar, întreg universul, căutând apă, să-și stămpere setea.

Negăsind apa dorită, omul modern se abate cu aripa frântă plecat asupra pietrii din pustie și plânge amar după fericirea pierdută și neafiată.

De multeori stă sgulit la umbra științei, cu gânduri sinistre, cu inima răcită, tremurând de frig.

De multeori, dibuind în pustiu ca Agar după izvorul cu apă curată, întâlnește, în umbra răpelor ce se năruie, apa murdară a gunoaelor aduse de furtuna judecării. De frica infecției, cu dorul mântuirii, aleargă înaintea ei, negăsind nimic curat și bun, stă buimac, cu ochii abătuți în zare.

Cuprinsă de fiorul trudei zadarnice, omenirea nici nu mai caută apă spre viață, ci sânge spre moarte.

Generațiile tinere, din frageda copilărie, rădăcesc cu fiul Agarei în pustiri, își fauresc deprinderi, care apoi nici la bătrânețe nu mai pot fi încălzite cu focul sacru al unui ideal spre veșnicie.

Aceste generații, îmbătrânite prea de vreme, nu mai pot suferi să te atingi de viața deprin-

derilor lor, cu scop de îndreptare, — tocmai cum omul primitiv nu suferă ca medicul să se atingă de dânsul.

«Tineretele mele ca ale vulturului se vor înolți», ne spune psalmistul. «Eu sânt calea, viața și adevărul», ne spune veșnic Hristos.

Sf. Apostol Pavel se plânge că în mădulele sale a descoperit altă lege și că cu greu se va putea conforma legii creștine. Isus însă îi sprijinește, spunându-i:

«Destul îți este darul meu ca să învingi».

În consecință, legea morală creștină, prin care sântem chemați a îndrăma pe alții și pe noi spre cele înalte și veșnice, nu o hrănește nici glia, nici apa, nici știința sau arta, ci *Hristos*, tipul adevăratului om.

Omenirea a căutat să însușie viața morală în tineret prin statui, capele, farmecul bărbatilor istorici, uitând că «omul se uită la ochi, iar Dumnezeu la inimă».

Apă cea vie își are izvorul în inimă, pen-trucă numai ea răvinește nemurirea; iar coroana nemuririi se câștigă numai cu o practică, al cărei centru de gravitate este inima, răcorită cu apa curată dela fântâna lui Iacob primită în dar dela Hristos.

Tinere generații! — Aprofundată evanghelia mai cu temel, căci numai uitându-Vă bine și cu seriozitate puteți vedea în *adâncul ei*!

Acolo veți afla totul ce vă trebuie pentru viața din lumea aceasta și viitoare. Veți afla știință, filosofie, poezie, artă, cultură, civilizație, și mai presus de toate veți afla liniște, pace, lumină, adevăr, libertate, — ori ce doriți spre a avea viață și a nu răătăci zadarnic cu fiul Agarei în pustiri și stepe fără adevărate bunuri.

Pr. A. Ștefan.

Dare de seamă

despre conferința de toamnă a Asociației clerului «Andrei Șaguna», desparțământul tractului Zarand

Preoțimea tractului Zarand și-a ținut conferința de toamnă în modul următor:

Vineri, în 29 Oct. a. c. la ora 8 a. m. s'a început serviciul divin cu liturghie, servind preoții C. Stanciu și Tr. Ivan. La pricazna pâr. Cantemir Boneu a ținut o cuvântare despre ju-rământ; iar la finea liturghiei s'a făcut invocarea Duhului sfânt și parastas pentru toți răposaii protopresbiteri și preoți ai acestui tract.

După aceasta preoțimea, în frunte cu pâr. protopresbiter P. Piso, s'a întrunit în sala internatului dela liceul nostru ortodox «Avram Iancu». Aflându-se și pâr. protosinel Dr. Vasile Stan, ca delegat consistorial în localitate în afacerile liceului, la invitarea preoțimii, a asistat și P. C. Sa la această conferință.

Pâr. protopop P. Piso deschizând ședința, salută călduros pe pâr. protosinel Dr. V. Stan

Cei doi conducători

Doi conducători sânt dați omului pentru dezvoltarea puterilor nobile sufletești și pentru a putea preveni orice nenorocire. Aceștia sânt: imitarea și opunerea. Pe instinctul imitației se bazează dezvoltarea noastră spirituală și morală. Prin evitarea pericolului intern și extern ne păstrăm sufletul și trupul. Să învățăm și să dezvoltăm tot ce este bun și folositor, iar ce este periculos și stricăcios să evităm. Aceasta în-seamnă normal.

Ambele atât imitațiunea și opunerea, apar deja la copii mici în formă de instincte inconștiente. Între bine și rău, între folositor și stricăcios ei nu fac încă conștient deosebire. Ei vorbesc și fac tot ce vorbesc și fac părinții și frații mai mari, și se opun la tot ceea ce le este neplăcut și adeseori chiar la ce este contra dispoziției lor aici la nefrumos. Pentru aceasta este prima datorită a copiilor să asculte de părinți — a cincia poruncă — pentru ca să fie feriți de orice suferință trupească și sufletească. Așa înțelepciunea și puterea judecării morale de mai târziu — ceea ce formează scopul suprem al educației — îi aduce în situația de a putea săvârși un fapt sau evita un altul, cu judecată conștientă.

Și astfel ar trebui să rămână pentru viața noastră întreagă. Însă durere, că din lipsa de

educație internă se ajunge la turburări, grupându-se la o parte lipsă sau lene de a cugeta, plăcere sau neplăcere, înclinare, imbolduri și pofte neînfrânate, pe de altă parte minciuna și lipsa de conștiință. Omul lucrează fără judecată premeditată, face ceva, pentru că o vede la cineva care i place sau îi face momentan plăcere și lasă la o parte o lucrare numai fiindcă pe un moment nu i place sau pentru că au văzut-o la cineva, de cine nu-i place. Cei lipsiți de judecată și moralitate slabi sânt seduci foarte ușor de spiritele mincinoase. Aceștia din urmă au nevoie să numească servitute supunerea față de tot ce este bun, iar desfrăul drept libertate, și să mai ațină eventual o promisiune sau amenințare pentru că se întrebuințează numai decât imitațiunea și opunerea în mod invers.

Imitațiune și opunere, aprobare și desapro-bare faptică — acești doi conducători îi are fiecare om. Pentru a nu-i confunda pe aceștia și a ne putea păzi de urmări rele, trebuie să ne îngrijim de două lucruri, și anume: inimă curată și minte luminată. Inima curată ne păzește pe noi de a șterge deosebirea între bine și rău, ține în noi trează dragostea și voința spre bine precum și ura față de tot ce este rău și stricăcios. Mintea luminată ne aduce în stare să cunoaștem realitatea așa cum este ea.

Dr. N. Terchilă.

În mijlocul preoției acestui tract. Păr. proto-sincol mulțamește în cuvinte alese pentru dragostea cu care este înconjurat și spune că va comunica și I. P. S. Mitropolit mersul acestei întruniri.

A urmat: «Importanța istorică, doctrinală, liturgică și disciplinară a sinodului I ecumenic dela Niceea», lucrare de păr. Virgil Perian. Păr. Perian desăvârșă importanța acestui sinod din punctele de vedere amintite mai sus. Arată, că în trecut biserica ortodoxă a fost silită de împrejurări să se mărginească pe lângă rolul de păstrătoare a tezaurului sfânt de adevăruri divine, dar că de acum înainte pe lângă acest rol trebuie să satisfacă îndoeșbi poruncii Mântuitorului: «Mergând învățați toate neamurile...». Această deșăvârșă trebuie să aibă îndoeșbi biserica ortodoxă românească, ear la realizarea ei trebuie să muncim fiecare în cercul său de activitate.

Păr. Aurel Barna din Mesteacăn desvovăltă tema: «Mijloacele pentru întărirea ortodoxiei în patria noastră». În jurul acestei teme iau cuvântul mai mulți preoți. Lămuriri frumoase ne dă păr. protosincol Dr. V. Stan, arătând că mijloacele cele mai puternice: solidaritatea preoților, convingerea ortodoxă și cunoașterea bine a dușmanului, adică armele de luptă ale sectelor și ale celorlalte coeșionii, ca să știm lua atitudine față de ele. Păr. Ioan Borza din După peatră constată cu durere, că se răresc rândurile ostașilor lui Hristos și că îndoeșbi în părțile noastre se simte mare lipsă de preoți, și aceasta constituie cauza principală, că în unele locuri încearcă să pătrundă sectarii și uniții.

Păr. protopop Piso arată modalitatea, cum s'ar putea întregi unele parohii.

La sfârșit păr. Iosif Tisu din Tebea mulțamește, în numele preoților întruniți, păr. protosincol pentru că a luat parte activă la această conferință contribuind cu lămuriri prețioase. Îi dorește dela bunul Dumnezeu ani cu pace și sănătate, spre binele bisericii și al neamului.

Pr. Virgil Perian.

Congresul Asociației clerului Andrei Șaguna

Nr. 24—1925.

Convocare

În înțelesul §-ului 10 din statutele Asociației «Andrei Șaguna» a clerului mitropolit ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș — având arhiepiscopul binecuvântare — convocăm al VI-lea congres ordinar al preoților, pentru comemorarea sinodului ecumenic dela Niceea, pe zilele de 17 și 18 Noemvrie a. c., la Sibiu, cu următorul

PROGRAM:

Ziua I. A. m.: 1. Slujba sf. liturghii în catedrala mitropolitană, cu predică și chemarea Duhului sfânt.

2. Deschiderea congresului prin președintele Asociației.

P. m.: 1. Sinodul ecumenic dela Niceea în lumina istoriei (conferență).

2. Importanța actuală a sinodului ecumenic dela Niceea (conferență).

Seara: Festival religios (conferență, coruri).

Ziua II. A. m.: 1. Raportul comitetului central.

2. Raportul casierului.

3. Propuneri (Vor fi anunțate Biroului central cel puțin cu 3 zile înainte de congres).

Delegații desparțământelor, aleși în sensul §. 6 pct. 1 din Regulament, precum și toți cei cari doresc să participe la congres, se vor anunța la Biroul central al Asociației. Tot Biroului central i se vor trimite și conferențele ce se vor citi la congres.

Membrii comitetului central sânt convocați la ședință pe ziua de 16 Noemvrie a. c. ora 4 p. m. În aceeași zi la ora 6 p. m. va avea loc constituirea membrilor Asociației clerului.

Sibiu, la 20 Octomvrie 1925.

Dr. Gh. Ciuhandu,

Prof. N. Colan,

președinte,

secretar.

NB. Ziarele noastre sânt rugate să publice această convocare cel puțin sub forma unei știri sumare.

D'ale confrăților sași

Un prim-articol al ziarului sibian Tageblatt de Duminică (8 Noemvrie a. c.) ridică protest aspru împotriva unei ordonanțe din Sept. a. c., date de guvern, în chestiunea numirilor de localități din țară. Confratele nu admite nici decum «romanizarea» acestor numiri.

De altă parte însă același confrate își tragează cititorii cu o sumă de germanizări evidente, când scrie consecvent, cum am arătat și la alt prilej: Neumarkt, Strassburg, Dimrich, Vinzenhof, Temesburg, care ar fi să fie localități din România integrată.

Pe lângă aceste numiri, necunoscute chiar poporului sășesc, gazetele sășesti întrebuintează și azi cu predilecție numele ungurești ale diferitelor județe și comune, ca bună oară: Krasó Szörény, Temes, Szamosújvár. Ds, Nagy Károly ș. a. Va să zică, mai buciros în limba maghiară, — numai românește să nu fie. Apariții de natura aceasta nu se pot tolera de nici un fel de guvern românesc.

Aceiași confrate dela ziarul sibian, și în același număr, — ca toți confrății din presa sășescă, — își urmează neturburați campania împotriva Franței. Nici dacă gazetele acestea nemestă ar fi redactate în Prusia pe undeva, n'ar avea cu vînte mai «energie» împotriva frașezilor, decât are presa sășescă dela noi. Tageblatt vorbește, din condeiul unui „Dr.“, despre «catastrofa necunoscută geografică a dictatorilor păcii forțate dela Versailles», după marelă război de acum câțiva ani; — dar, ce să zicem atunci despre pacea dela Versailles din anul 1871...

Astfel de atitudini distrugătoare, ale conducătorilor sași, de o parte germanizatori, de altă parte cărtitori ai Franței, sânt foarte potrivite, ca dela o vreme să ne pierdem toată încrederea în asemenea șefi ai concetățenilor noștri sași, cari ar merita o bună soartă, — mai bună decât li se pregătește, pe calea indicată, de pătura lor conducătoare.

Cum trăiesc „martirii“ maghiari din Ardeal la Budapesta

Despre atitudinea așa zisilor «martiri maghiari» ai Ardealului aflăm în cele mai iredente ziare din Budapesta «Magyarország» și «Szózat» edificatoare relațiuni.

E vorba de o oarecare Baron Petricevich Emil, refugiat ardelean, pe care drept recunoștință guvernul maghiar l-a făcut șef al unui birou de «refugiați» cu titlul de sub-secretar de stat.

Acum aflăm despre această nobilă odraslă a ungurilor ardeleni lucrurile cele mai scandaloase.

Abstrăgând dela faptul că își neglija completament serviciul, după mai mulți ani de existență a acestui birou, «a vîndut» încetul cu încetul pe prețuri de inventar toate obiectele de artă ce se aflau în el.

Căci guvernul maghiar cumpărase pe seama refugiaților întreg localul unei bogate societăți comerciale, instalat cu cel mai prodigios fast.

Natural că cumpărător a fost de cele mai multe ori baronul însuși. Ear despre cele ce nu le-a cumpărat el, s'a aflat în urmă că tot în sesiunea sa au ajuns.

Ori, să cumperi mobile și obiecte de artă pentru două odăi pe prețul de inventar de înainte de mai mulți ani în restimp ce coroana ungară se devalvasse de 16 mii de ori, înseamnă să le ai pe gratis.

Dar acest ocrotitor al nevoiașilor nu s'a mulțumit numai cu atât.

El depusese în pivnița sa mai multe vagoane de lemne ale refugiaților. Când ei au protestat contra acestui fapt, baronul a scris cu mîna sa pe dosul în chestiune următoarea rezoluțiune: «Permit ca lemnele biroului să fie înmagazinate în pivnița mea». Din aceste lemne numai două vagoane au fost distribuite, contra plată, funcționarilor, ear restul a rămas în pivnița sa fără să fi plătit ceva pentru ele, fapt care a provocat o decindere a înaltei curți de conturi, care a constatat acest abuz.

Nu știu dacă ulterior Petricevich a plătit valoarea lemnelor consumate de Dsa.

Dar s'a mai constatat cu ocazia acestei anchete și lipsa câtorva vagoane de cărbuni, a

cărui valoare baronul a fost nevoit să o plătească

Tot din banii «refugiaților» ordonanțase sumele necesare pentru a i se plăti șoferul său particular și pentru a i se cumpăra tabac și jurnale.

În cantina «refugiaților» se gătea carne stricăță, care provenea din măcelăria baronului, instalată în pivnița sub conducerea unui maior.

Nu e de mirat că în asemenea împrejurări din «refugiatul» fără căpătîi, în scurtă vreme a devenit proprietarul mai multor case din Budapesta.

Se poate dovedi cu documente că baronul persecută personalul feminin din biroul său, și cele ce nu-i satisfăcea caprițiile, erau gonite fără milă.

Altădată de aceasta baronul onora pe ai săi din fondurile «refugiaților», le acorda ajutoare de stat și le punea la dispoziție locuințele statului precum și cele rezervate «refugiaților».

Nu este decât natural că aceasta carieră și-a ajuns apogeu ca multe alte în Ungaria.

Di baron cu subvenția guvernului a fost ales în timpul din urmă deputat.

Se vede însă că și cei mai îndărăți iredentisti s'au scărbit de atîta murdărie, căci după cum am amintit, aceste abuzuri sânt demascate tocmai de foștii săi amici, ear de altă parte deputatul iredentist Kis este ferm hotărât să interpeleze în cameră privitor la neregulile administrației noului ales.

INFORMAȚIUNI

Sporirea banilor de hrană la soldați și la animale. Prin noul buget ce se pregătește de Ministerul de finanțe pentru anul viitor, se urcă banii de hrană pentru un soldat dela 15 la 17 Lei, ear pentru nutrețul cailor dela 28 la 30 Lei pe zi.

† Gheorghe Comșa, veteranul învățător din Comăna de Jos și tatăl P. S. Sale episcopului Grigorie al Aradului, a încetat din viață tocmai când fiul său, părintele episcop, se afla în București la investirea I. P. S. Sale patriarhului Miron. Bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace, ear celor îndurerăți să le trimită mângăere.

Dela Asociațiune. Di inginer diplomat V. Smigelschi, fiul pictorului Oct. Smigelschi, a fost încredințat din partea Asociațiunii să compună mai multe proiecte de case naționale pentru satele și orașele noastre. Di Smigelschi s'a achitat de însărcinarea aceasta spre satisfacția tuturor și a terminat câteva proiecte. Multiplîcîndu-se proiectele de case naționale, Asociațiunea va fi în stare să pună la dispoziția directorilor ei de desparțământ aceste proiecte, ca să avem case naționale ridicate cu gust artistic.

Știre ziaristică. Di Dr. Alexandru Rusu, directorul «Unirii» din Blaj, a fost înlocuit — cum se anunță de acolo, — cu profesorul di Dr. Augustin Popa, care de aici înainte va semna foaia ca redactor responsabil. «Unirea» nu poate decât să câștige prin această înlocuire.

ȘTIRI LOCALE

Expoziția artistică de studiu organizată sub auspiciile «Asociațiunii» și condusă de dnii I. D. Ștefănescu și D. Comșa, a reușit spre mulțumirea tuturor. Di I. D. Ștefănescu a ținut 26 prelegeri în decursul celor 8 zile, cât a stat deschisă. Săliile expoziției au fost vizitate de multă lume, care a ascultat cu viu interes prelegerile despre țesăturile vechi persane, grecești, românești etc., despre pictura veche bizantină, italiană, românească, despre ceramică, despre sculptura în lemn, despre ciselura în aur, etc. Au luat parte la prelegeri nu numai școlarele superioare românești, ci și cele minoritare, admirînd lucrul minilor românești. Ultima conferință a diui I. D. Ștefănescu s'a ținut în 1 Noemvrie, când l-a mulțumit di viceprez. Dr. Oct. Rusu, pentru osteneală și pentru frumoasele rezultate obținute. O sală plină a ovaționat pe conducătorul expoziției și pe colaboratorii săi.

Inaugurare. Duminică în 15 Noemvrie a. c. se va inaugura troița de pe «Movila lui Mihai» dela Șelimbăr, de lângă Sibiu. Programul e stabilit astfel: 8—10^{1/2} serviciu divin în catedrala din Sibiu; ora 10^{1/2}—11 ieșire la movilă (depăr-

are 3 1/2 km.); ora 11—11 1/2 sfîntirea troiței; 11 1/2—12 discursuri; 12—13 revistă militară; 13—13 1/2 întoarcerea la Sibiu; 13 1/2—14 masă comună la rest. Boulevard; 16 Festival în teatru orășenesc, cu concursul Reuniunii de muzică «Ch. Dima» din Sibiu, și o conferință istorică a dlui ministru Al. Lăpădeșu. Școalele din Sibiu vor ține festivaluri deosebite, luând parte și la pelerinaj.

Aviz școlar. În baza ordinului Revizorului școlar al județului Sibiu, Nr. 3626—1925, toate ucenicele sînt obligate a cerceta în anul școlar 1925—1926 cursul de adulți. Inscriserile se fac la Direcția școlii primare de stat Nr. 1 Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 13. Taxele de înscriere plătite de ucenice se restituiesc pe lângă readucerea chitanței de plată.

Direcțiunea.

Societatea Crucea Roșie a României, filiala Sibiu, organizează Miercurea d. a., în 11 Noiembrie a. c., în saloanele cercului militar-civil, un ceai dansant, cu bufet. Sînt invitați toți sîbieni din lumea bună să participe. Începutul la ora 5 seara. Dăruți pentru Crucea Roșie!

Atragem atențiunea publicului că în sensul art. 33 din Legea pentru protecția vînatului, nimeni nu poate lăsa liber cîinii pe teritor de vînat. Se vor putea nimici cîinii, pisicele și ogarii fără stăpîn-găsiți pe teritoriul de vînat al orașului Sibiu.

Consiliul orașenesc.

Teatru german. Astăzi, Marți, se repetă piesa Orlov, în rolul principal cu artistul Strehl. Miercuri se joacă, pentru ultima oră: Orlov. Joi: Operele noi, Clo-Clo, cu muzică de Lehar. Vineri: Jocul norocului. Începutul în fiecare seară precis la ora 8.

CĂRȚI ȘI REVISTE

George Mihail Zamfirescu: Magnolia — traduceri. (Biblioteca Semăntorului Nr. 100, Arad). Preț 5 lei. Tănărul scriitor George Mihail Zamfirescu, autor al câtorva volume bine primite de critică și de public, adună în acest volum câteva interesante traduceri, într-o românească limpede și proaspătă.

Eugeniu Speranția: Generalități de psihologie individuală și socială. (Biblioteca Semăntorului Nr. 104—106, Arad. Preț 15 lei). Se recomandă celor pe cari îi atrage viața și luptele gândului.

Onisfor Ghibu: În jurul catolicismului și a unirii bisericilor (Biblioteca Semăntorului Nr. 101, Arad. Preț 5 lei). În această broșură dl Onisfor Ghibu, profesor la Universitatea din Cluj, scrie despre starea catolică din Ardeal și despre cunoștința unirii bisericilor. Cei ce se interesează de aceste chestiuni, vor găsi în cartea dlui O. Ghibu o lectură folositoare.

De vânzare la: Libr. Arhidiecezană în Sibiu.

Posta redacției

C. str. Pövern. Nu tot ce fac burghezii este greșit sau de prios. La anul ce vine se va face. Lucrul privește pe toți, fie burghezi, fie neburghezi. Dacă nu s'ar face nici atunci, rămîne înmormîntat — cu merite cu tot.

Nr. 8685/1925 Ep.

(125) 3-3

Prăvălie de închiriat

Consistorul arhidiecezan ort. rom. din Sibiu închiriază începînd cu 1 Mai 1926 pe termen de 3 ani două localuri de prăvălie împreună cu apartinențele ce se află în casa din Sibiu, str. Avram Iancu Nr. 5, și anume: un local la stînga dela intrarea în curte, unde astăzi se află o ospătarie, iar alt local la dreapta dela intrarea în curte, unde astăzi se află un magazin de spiri denaturat.

Cele două localuri de prăvălie, să și înainteze oferte lor închise Consistorului arhidiecezan din Sibiu pînă la 20 Noiembrie a. c., cunoscînd că Consistorul își rezervă dreptul de a alege dintre ofertanți după plac.

În oferte se va indica felul comerțului ce se va practica în prăvălii.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan ca senat episcopesc, ținută la 10 Oct. 1925.

Consistorul arhidiecezan.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Copșa mare**, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela cea dintîi apariție a concursului în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sînt cele satorite în coala B. pentru întregirea dela stat. Reflectanții la acest post sînt poftiți să și trimită cererile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezinte, și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Copșa mare, la 20 Octomvrie 1925, din ședința comitetului parohial în înfălegere cu oficiul protopesc.

Emanuil Fleșeriu,
adm. prot.

Experiența dovedește

că ceace e de fapt bun, revine în totdeauna efîn. Aceasta vă dovedește și „Veritabilul Franck”. E în interesul Dv., dacă întrebuințați numai un atare adaus la cafea, pe care se află aplicată rășina de cafea, ca marca înregistrată a firmei **Heinrich Franck Söhne**

(78) A 58

Concurs din oficiu

Pentru întregirea posturilor de parohi vacante, în comunele ortodoxe din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termen de 30 zile, și anume:

1. Almașul-mio cu filia Archia, avînd venit 9 jug. sesie, birul preotesc și stola uzată.
2. Băcia mică, 7 jug. sesie, birul preotesc și stola.
3. Boholt, 4 și jum. jug. sesie, birul preotesc și stola.
4. Călnăul-de jos, 5 jug. sesie, birul preotesc și stola.
5. Cărluți cu filia Bretelin, 3 jug. sesie, birul preotesc și stola.
6. Certejul-de sus, casă parohială, 3 jugăre sesie, birul preotesc și stola.
7. Chișodaga cu filia Buruene, 8 jug. sesie, birul preotesc și stola.
8. Magura cu filia Toplița, 7 jug. sesie, birul preotesc și stola.
9. Noșag, 7 jugăre sesie, birul preotesc și stola.
10. Seliștoara cu filia Stoenasa, venitele din coala B.
11. Vălișoara, 7 jug. sesie, birul preotesc și stola.
12. Vărmag, casă parohială, 3 jug. sesie, birul preotesc și stola.
13. Vulcer cu filia Horepola, casă parohială, 5 jug. sesie, birul preotesc și stola.

Deva, la 9 Iulie 1925.

Oficiul protopesc al Devei.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate la administrația ziarului

Telegraful Român

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1926

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Toată darea cea bună... An de muncă: Patriarhatul, Unificarea, Comemorare, Donațiuni, La Brașov, La Stockholm, La Ierusalim. Rugăciune de mulțămire, de Regina Maria. Locurile de închinare: Betleem, Nazaret, Capernaum, Ierusalim, Iordan. Cain (versuri). Pelerinajul la Ierusalim, cu interesante vederi, între care sîntim: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae pe vapor în mijlocul pelerinilor, Sfetanie la Râu Iordanului, La Marea Moartă, La Muzeul din Cairo, Caravara de pelerini spre piramide, Grupul lor în fața Sfînxului și a piramidelor, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae înaintea Sfînxului în Cairo. — Constantin cel Mare și mama sa Elena, Cîntec de leagăn (versuri). Icoane din Biblie (Intrarea lui Hristos în Ierusalim, Izgonirea vînzătorilor din biserică, Isus pe mare). Pe cele două maluri ale Nistrului, de Pr. A. Nanu. Cîntecul noastre (versuri). Nicodim cere interview Mîntuitorului, de Pr. Dr. Gr. Cristescu. Sfîntul Duh. Felurite: 1. Jurămîntul mișelului. 2. Când s'a sădit via. 3. Biblia și Caragiale. 4. Credința mîntuitoare. 5. Tatăl nostru unguresc. 6. Șarlatania adventistă. Glume. Tîrgurile. Anunțuri diferite.

Chipuri: Un izvor în pustie. Cetatea Betleemului. Vederea gen. a Nazaretului. Cetatea Ierusalimului. Fațada bisericii sf. Mormînt. Patriarhul Damianos al Ierusalimului. Mormîntul Maicii Domnului Ierihonul. Botez în apa Iordanului. În pustiu. Cain omorînd pe Avel. Intrarea lui Hristos în Ierusalim. Izgonirea vînzătorilor din biserică. Isus umblînd pe mare. Catedrala din Sofia, ș. a.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Împerearea tîrgurilor, întocmite după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu **Șematismul** bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheti și învățători, — și altă ediție **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism 40 Lei, — fără Șematism 20 Lei.

Plus porto postal Lei 5, și sînt a se trimite înainte prin mandat postal.

— Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat —